

Prof. Dr. Georg Feuser

Universität Zürich

Institut für Erziehungswissenschaft/ Sonderpädagogik
(2005-2010)

Universität Bremen

Behindertenpädagogik
(1978-2005)

<http://www.georg-feuser.com>

gfeuser@swissonline.ch

Von-Emmich-Str. 2

D - 78467 Konstanz

Tel.: 0049 (0)7531/1273160

0041 (0)78 / 8862655

Halteringerstrasse 17

CH - 4057 Basel

Teser til: **"Felles opplæring og utdanning av funksjonshemmede og ikke-funksjonshemmede barn i barnehage og grunnskole (Integrering)".**

1. Integrering beskriver tanken om å opprettholde og re-etablere felles livs- og læringsmiljøer for funksjonshemmede og ikke-funksjonshemmede mennesker. Målet er at alle skal kunne utvide sine muligheter til videre utvikling.
2. Integrativt pedagogisk arbeid handler om
  - å gjenopprette helheten av mennesket som en del av en (helhetlig) menneskehet og
  - å gjenopprette sammenhengen av pedagogikkens midler som i dag står skilt fra hverandre (jfr: Seguin, 1812-1880).
3. Integrering krever at barnehager og skoler for "alle" er utformet slik at ethvert barn og enhver elev kan fremmes optimalt etter sine individuelle forutsetninger og uten å bli stigmatisert eller segregert. Det som tilsynelatende opptrer som en spesifikk type funksjonshemning/psykisk lidelse er først og fremst uttrykk for vår spesifikke måte å behandle mennesker med funksjonshemninger/psykiske lidelser.
4. Integrativt arbeid er den definitive tilbakevising av en pedagogisk og terapeutisk praksis som er preget av seleksjon og særbehandling. Denne tilbakevisingen skjer gjennom at mennesker med funksjonshemninger og psykiske lidelser
  - forblir i en sammenheng med sine naturlige livs- og læringsmiljøer.
  - er garantert å kunne ha del i alle samfunnets goder og i samfunnets sosiale samkvem og
  - får den hjelpen de trenger på de steder der de lever og lærer sammen med sine jevnaldrende. Hjelpen skal tjene til å nå og opprettholde helse og den skal føre til videreutvikling av egen personlighet gjennom opplæring og utdanning.
5. Å virkeliggjøre integrering pedagogisk betyr for både barnehage og skole at:
  - **alle** barn (uten å stenge ute funksjonshemmede barn pga art eller grad av funksjonshemning)
  - leker/lærer/arbeider på hvert sitt utviklingsnivå
  - i samarbeid med hverandre
  - med en felles gjenstand (innhold/tema/prosjekt m.v.).
6. Integrering danner grunnlag for en basal allmenn pedagogikk som setter barnet i sentrum fordi den
  - bygger på grunnlagene av menneskelig utvikling,
  - setter seg i forhold til barnet gjennom handling på barnets "aktuelle utviklingszone", dvs på nivået av dets aktuelle handlingskompetanse, og
  - er orientert mot barnets "nærmeste utviklingszone".

Dette betyr for organiseringen av opplæring og undervisning:

- "gi" istedenfor "holde tilbake",

- "handle" istedenfor "behandle", og
  - "spesialisere" pedagogiske handlinger istedenfor "særbehandle" barna.
7. Integrativ opplærings- og utdanningspraksis krever absolutt:
- regionaliseringsprinsippet (opplæring og utdanning blir organisert i bydelen, i barnas direkte levemiljø),
  - desentraliseringsprinsippet (personell og materiell hjelp blir gitt der liv og læring foregår, ikke isolert i f.eks. særtrainingsrom, men integrert i gruppeopplegg), og
  - kompetanseoverføring (utveksling av ulike faglige kvalifikasjoner) gjennom nært samarbeid av alle medarbeidere i det integrative pedagogiske område.
- Integrering kan ikke realiseres gjennom en enkel addisjon av spesialpedagogikk, vanlig pedagogikk, og terapi.
8. Integrativ pedagogikk krever ikke "individuelle undervisningsplaner" (f.eks. ulike planer for funksjonshemmede og ikke-funksjonshemmede barn), men "individualiserte" mål innenfor rammen av prosjektorientert opplæring og undervisning, der undervisningens gjenstand/innhold/opplegg/tema er tilrettelagt i forhold til det enkelte barns utvikling.
9. Integrativ pedagogisk praksis krever prosjektlæring og prosjektorientert undervisning som didaktisk gjennomfører tiltak for tilrettelagt undervisning istedenfor å atskille barna fysisk. Bare denne undervisning gjør det mulig at
- hvert enkelt barn kan delta iakttakende og handlende i det som skjer,
  - den enes gjøremål har innflytelse på og betinger den andres. Gjennom dette kan hvert enkelt barn få en betydning for hvert av de andre barna.
  - alle barna kan oppleve seg subjektivt som kompetent og objektivt som viktig for fellesskapet.
10. Integrativ pedagogisk praksis gjennomfører opplæring og undervisning der alle barna riktignok lærer med en felles gjenstand, men ikke nødvendigvis gjør det samme.
- Slik blir det mulig at funksjonshemmede og ikke-funksjonshemmede barn opplever sine egne evner og danner identitet sammen med de andre.
11. Pedagogikk og terapi i den integrative praksis har som felles oppgave å ta utgangspunkt i barnets aktuelle handlingskompetanse, å akseptere den, og å streve mot en forbedring av realitetskontrollen. Det betyr at man arbeider sammen for klientens myndiggjøring og for å stabilisere hans/hennes identitet på det nærmeste utviklingsnivå.
12. I integrative arbeidssammenhenger erkjenner terapi et menneskets virksomhetsstruktur som tilsynelatende er "patologisk" eller "unormal", som en strategi for å tilegne seg omverdenen. Denne strategien har det enkelte menneske funnet optimalt fram til under sine individuelle utviklingsvilkår. Terapi tar sikte på å utarbeide nye virksomhetsstrukturer med utgangspunkt i den gamles strukturegenskaper.

Det "spesielle" i den pedagogikken som vi trenger for integrering ligger ikke i "spesialbehandling" av barna, men i det allmenne av en basal pedagogikk, i de allmenne grunnlagene av menneskelig utvikling og av menneskelig læring.

Det spesielle i vårt arbeid er å finne fram til dette allmenne, det er en blindvei å søke etter det i (barnas) særbehandling.